

POLITECHNIKA KRAKOWSKA IM. TADEUSZA KOŚCIUSZKI

KARTA PRZEDMIOTU

obowiązuje studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2015/2016

Wydział Inżynierii Środowiska

Kierunek studiów: Inżynieria Środowiska

Profil: Ogólnoakademicki

Forma studiów: niestacjonarne

Kod kierunku: 2

Stopień studiów: I

Specjalności: Instalacje i urządzenia ciepłe i zdrowotne

1 INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

NAZWA PRZEDMIOTU	Ogrzewnictwo i ciepłownictwo
NAZWA PRZEDMIOTU W JĘZYKU ANGIELSKIM	Heating and District Heating
KOD PRZEDMIOTU	WIŚ IŚ oIN C24 15/16
KATEGORIA PRZEDMIOTU	Przedmioty kierunkowe
LICZBA PUNKTÓW ECTS	7.00
SEMESTRY	6 7

2 RODZAJ ZAJĘĆ, LICZBA GODZIN W PLANIE STUDIÓW

SEMESTR	WYKŁAD	ĆWICZENIA	LABORATORIUM	LABORATORIUM KOMPUTERO- WE	PROJEKT	SEMINARIUM
6	10	2	6	0	0	0
7	9	3	6	0	8	0

3 CELE PRZEDMIOTU

Cel 1 nabycie uporządkowanej wiedzy obejmującej zagadnienia budowy i funkcjonowania systemu ciepłowniczego i jego elementów: sieci ciepłych i węzłów ciepłych

Cel 2 poznanie technik i narzędzi obliczeniowych stosowanych przy rozwiązywaniu zadań projektowych z zakresu ciepłownictwa

Cel 3 nabycie uporządkowanej wiedzy obejmującej budowę kotłowni grzewczych i układów hydrauliczno-technologicznych kotłowni na paliwa stałe, ciekłe i gazowe

Cel 4 nabycie umiejętności niezbędnych do opracowania projektu niewielkiej sieci ciepłowniczej i wbudowanej kotłowni grzewczej

4 WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1 przedmioty których ukończenie warunkuje podjęcie przedmiotowego kursu: Technika cieplna - sem. 4

2 Pompy i wentylatory - sem. 4

3 Wymiana ciepła - sem. 5

5 EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1 Wiedza posiada wiedzę o budowie, elementach składowych i rozwiązaniach systemów ciepłowniczych i kotłowni grzewczych

EK2 Wiedza poznał zasady funkcjonowania i opis procesów ciepłoprzepływowych zachodzących w układach: źródeł grzewczych, węzłach i sieciach ciepłowniczych

EK3 Umiejętności potrafi zaprojektować odcinek osiedlowej sieci cieplnej oraz węzła cieplnego, używając właściwych metod i narzędzi obliczeniowych

EK4 Umiejętności potrafi zaprojektować wbudowaną kotłownię grzewczą zgodnie ze specyfikacją i wymogami w tym zakresie

6 TREŚCI PROGRAMOWE

PROJEKT		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
P1	Zapoznanie się z zakresem i elementami projektu kotłowni grzewczej wbudowanej.	2
P2	Omówienie zakresu części obliczeniowej projektu. Przykładowe obliczenia.	3
P3	Część rysunkowa i opisowa projektu. Omówienie zakresu i wymagań dotyczących standardu dla części graficznej projektu.	3

LABORATORIUM		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L1	Inwentaryzacja istniejącego węzła cieplnego oraz przygotowanie dla niego schematu układu technologicznego	3

LABORATORIUM		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
L2	Przeprowadzenie obliczeń hydraulicznych i równoważenia węzła cieplnego.	3
L3	Badania wybranych układów hydraulicznych niskotemperaturowej, wodnej kotłowni grzewczej. Badanie układu z trójdrogowym zaworem mieszającym oraz układu ze sprzęgłem hydraulicznym.	3
L4	Badania współpracy węzła cieplnego w budynku 10-34 z lokalną siecią ciepłą na kampusie PK przy ul. Warszawskiej przy wykorzystaniu systemu monitoringu sieci i węzłów Ta-Vista.	3

WYKŁAD		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W1	Klasyfikacja i charakterystyka systemów ciepłowniczych oraz ich elementów: źródeł, sieci i węzłów cieplnych	1
W2	Bilans potrzeb cieplnych obiektów przyłączanych do systemu ciepłowniczego. Wymiarowanie sieci cieplnych, sposoby regulacji wielkości dostarczanej mocy cieplnej.	2
W3	Rozkład ciśnień w sieciach cieplnych. Wykres ciśnień piezometrycznych i manometrycznych. Układy do stabilizacji ciśnienia w sieci cieplnej	2
W4	Elementy do budowy sieci cieplnych: proste odcinki, luki, odgałęzienia. Technologie układania i kompensacja wydłużeń cieplnych w sieciach kanałowych i układanych w gruncie (preizolowanych)	2
W5	Węzły cieplne centralnego ogrzewania i ciepłej wody. Węzły dwufunkcyjne c.o. + c.w. Układy technologiczne węzłów i podstawy obliczeń hydraulicznych i wymiarujących elementy.	2
W6	Wymagania budowlane i badania przy odbiorze węzłów cieplnych. Wymagania budowlane dotyczące kotłowni wbudowanych o mocy do 2 MW, opalanych paliwami stałymi, ciekłymi i gazowymi.	2
W7	Magazynowanie paliw stałych projektowanie składów paliwa. Magazynowanie paliw ciekłych w pomieszczeniu kotłowni oraz w specjalnym pomieszczeniu magazynowym w budynku i na zewnątrz.	2
W8	Układy hydrauliczno-technologiczne kotłowni grzewczych: z zaworami mieszającymi, pompami mieszającymi, ze sprzęgłem i spięciem hydraulicznym oraz stowane w przypadku gazowych kotłów kondensacyjnych.	2
W9	Zabezpieczenia kotłów i układów kotłowni. Wymiarowanie i dobór elementów zabezpieczających (zawory bezpieczeństwa).	2

WYKŁAD		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
W10	Obliczenia ciągu kominowego i wymiarowanie kominów o ciągu naturalnym i wymuszonym. Wymagania związane z projektowaniem układów odprowadzenia spalin, usytuowanie wylotów względem dachu i obiektów sąsiednich.	2

ĆWICZENIA		
LP	TEMATYKA ZAJĘĆ OPIS SZCZEGÓŁOWY BLOKÓW TEMATYCZNYCH	LICZBA GODZIN
C1	Obliczenia hydrauliczne i związane z wymiowaniem wodnych sieci ciepłowniczych. Obliczenia wymaganego strumienia czynnika grzewczego w działkach sieci, obliczenia strat ciśnienia.	2
C2	Obliczenia, wymiarowanie i dobór elementów do układu hydraulicznego kotłowni grzewczej i węzła cieplnego.	3

7 NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

N1 Wykłady

N2 Ćwiczenia projektowe

N3 Ćwiczenia laboratoryjne

N4 Konsultacje

8 OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

FORMA AKTYWNOŚCI	ŚREDNIA LICZBA GODZIN NA ZREALIZOWANIE AKTYWNOŚCI
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim, w tym:	
Godziny wynikające z planu studiów	44
Egzaminy i zaliczenia w sesji	46
Godziny bez udziału nauczyciela akademickiego wynikające z nakładu pracy studenta	120
SUMARYCZNA LICZBA GODZIN DLA PRZEDMIOTU WYNIKAJĄCA Z CAŁEGO NAKŁADU PRACY STUDENTA	210
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	7

9 SPOSOBY OCENY

OCENA FORMUJĄCA

F1 Test

F2 Projekt indywidualny

F3 Sprawozdanie z ćwiczenia laboratoryjnego

OCENA PODSUMOWUJĄCA

P1 Egzamin pisemny

KRYTERIA OCENY

EFEKT KSZTAŁCENIA 1	
NA OCENĘ 2.0	nie posiada wystarczającej wiedzy o budowie, elementach składowych i rozwiązaniach systemów ciepłowniczych i kotłowni grzewczych; w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) mniej niż 51 % punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 3.0	posiada wystarczającą wiedzę o budowie, elementach składowych i rozwiązaniach systemów ciepłowniczych i kotłowni grzewczych; w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 51% a 60% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 3.5	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 61% a 70% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 4.0	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 71% a 82% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 4.5	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 83% a 94% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 5.0	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) ponad 94% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
EFEKT KSZTAŁCENIA 2	
NA OCENĘ 2.0	nie poznał w wystarczającym stopniu podstaw funkcjonownia i opisu procesów ciepłno-przepływowych w układach źródeł grzewczych, węzłów i sieci; w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) mniej niż 51 % punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 3.0	poznał w wystarczającym stopniu podstawy funkcjonownia i opisu procesów ciepłno-przepływowych w układach źródeł grzewczych, węzłów i sieci; w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 51 % a 60% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 3.5	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 61 % a 70% punktów za prawidłowe odpowiedzi;

NA OCENĘ 4.0	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 71 % a 82% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 4.5	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) pomiędzy 83 % a 94% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
NA OCENĘ 5.0	w części egzaminu dotyczącej tego efektu kształcenia uzyskał(a) ponad 94% punktów za prawidłowe odpowiedzi;
EFEKT KSZTAŁCENIA 3	
NA OCENĘ 2.0	nie potrafi wykonać projektu odcinka osiedlowej sieci ciepłej; nie dotrzymuje terminu poprawkowego wykonania projektu pozbawionego błędów;
NA OCENĘ 3.0	potrafi wykonać projekt odcinka osiedlowej sieci ciepłej bez istotnych błędów, w poprawkowym terminie;
NA OCENĘ 3.5	ten efekt jest oceniany w skali 2, 3, 4 i 5; ocena końcowa ma charakter średniej ważonej, co gwarantuje utrzymanie skali ocen co pół stopnia;
NA OCENĘ 4.0	potrafi prawidłowo wykonać część obliczeniową i rysunkową projektu w zasadniczym terminie, zgodnie z harmonogramem studiów;
NA OCENĘ 4.5	ten efekt jest oceniany w skali 2, 3, 4 i 5; ocena końcowa ma charakter średniej ważonej, co gwarantuje utrzymanie skali ocen co pół stopnia
NA OCENĘ 5.0	potrafi starannie i w znacznym stopniu samodzielnie wykonać część obliczeniową i rysunkową projektu w zasadniczym terminie, zgodnie z harmonogramem studiów;
EFEKT KSZTAŁCENIA 4	
NA OCENĘ 2.0	nie potrafi wykonać projektu wbudowanej kotłowni grzewczej, zgodnie ze specyfikacją i wymaganiami przepisów; nie dotrzymuje terminu poprawkowego wykonania projektu pozbawionego błędów;
NA OCENĘ 3.0	potrafi wykonać projekt wbudowanej kotłowni grzewczej, zgodnie ze specyfikacją i wymaganiami przepisów, w poprawkowym terminie;
NA OCENĘ 3.5	ten efekt jest oceniany w skali 2, 3, 4 i 5; ocena końcowa ma charakter średniej ważonej, co gwarantuje utrzymanie skali ocen co pół stopnia;
NA OCENĘ 4.0	potrafi prawidłowo wykonać część obliczeniową i rysunkową projektu w zasadniczym terminie, zgodnie z harmonogramem studiów;
NA OCENĘ 4.5	ten efekt jest oceniany w skali 2, 3, 4 i 5; ocena końcowa ma charakter średniej ważonej, co gwarantuje utrzymanie skali ocen co pół stopnia;
NA OCENĘ 5.0	potrafi starannie i w znacznym stopniu samodzielnie wykonać część obliczeniową i rysunkową projektu w zasadniczym terminie, zgodnie z harmonogramem studiów;

10 MACIERZ REALIZACJI PRZEDMIOTU

EFEKT KSZTAŁCENIA	ODNIESIENIE DANEGO EFEKTU DO SZCZEGÓŁOWYCH EFEKTÓW ZDEFINIOWANYCH DLA PROGRAMU	CELE PRZEDMIOTU	TREŚCI PROGRAMOWE	NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	SPOSOBY OCENY
EK1	K_W17 UC_W04 UC_W09 K_U12	Cel 1 Cel 2 Cel 3 Cel 4	W1 W2 W5	N1	F1 P1
EK2	K_W09 K_W20 UC_W09 UC_U05	Cel 2 Cel 3 Cel 4	L1 W3 W4 W5 C1 C2	N1 N3	F3 P1
EK3	UC_W04 UC_U05	Cel 3	L3 W7 W8 W9 C2	N1 N2 N3	F3 P1
EK4	UC_U05	Cel 4	P1 P2 P3 W10	N2 N4	F2 P1

11 WYKAZ LITERATURY

LITERATURA PODSTAWOWA

- [1] Łatowski L., Szkarowski A., — *Ciepłownictwo*, Warszawa, 2006, PWN
- [2] Nantka M., — *Ogrzewnictwo i ciepłownictwo, t.I i II*, Gliwice, 2006, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej
- [3] Mizieleńska K., Olszak J., — *Gazowe i olejowe źródła małej mocy*, Warszawa, 2005, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- [1] Górecki — *Sieci ciepłne*, Wrocław, 1997, Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej
- [2] Praca zbiorowa pod red. Peter Ranlov — *Podręcznik ciepłownictwa - system rur preizolowanych*, Warszawa, 1997, Cibet Sp. z o o.

LITERATURA DODATKOWA

- [1] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie, Dz. U . nr 75 poz. 690 z 2002r
- [2] Normy techniczne dotyczące projektowania kotłowni, węzłów ciepłych i sieci

12 INFORMACJE O NAUCZYCIELACH AKADEMICKICH

OSOBA ODPOWIEDZIALNA ZA KARTĘ

dr hab. inż. prof. PK Marian Hopkowicz (kontakt: hopkowic@usk.pk.edu.pl)

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT

1 dr hab. inż. prof PK Marian Hopkowicz (kontakt: hopkowic@usk.pk.edu.pl)

2 mgr inż. Wojciech Pytlak (kontakt: wojtekpy@interia.pl)

3 mgr inż. Jacek Sacharczuk (kontakt: sacharczuk@wp.pl)

13 ZATWIERDZENIE KARTY PRZEDMIOTU DO REALIZACJI

(miejsowość, data)

(odpowiedzialny za przedmiot)

(dziekan)

PRZYJMUJĘ DO REALIZACJI (data i podpisy osób prowadzących przedmiot)

.....
.....
.....